

Devatenáctá Mezinárodní olympiáda v lingvistice

Castletown (Ostrov Man), 25.–29. července 2022

Řešení úloh soutěže jednotlivců

Úloha č. 1. Sb $\xrightarrow{\text{Ob}_{\text{dir}}}$ Ob_{obl}:

	Ob _{dir}	Ob _{obl}	Sb
1. os. jedn. č.	s-		
1. os. mn. č.	š'-		
2. os. jedn. č.	w-		
2. os. mn. č.	š ^w -		
3. os. jedn. č.	a-	∅-	n-
3. os. mn. č.	a-		na-

$$+ t^w + \left\{ \left[\begin{array}{l} \text{Ob}_{\text{dir}} = \text{mn. č.} \\ 2. \text{ os. mn. č.} \in \{\text{Ob}_{\text{dir}}, \text{Ob}_{\text{obl}}, \text{Sb}\} \end{array} \right] : \begin{array}{l} a \\ \text{v ostatních případech } a \end{array} \right\} + n$$

$C_1 C_2 \rightarrow C_1 \emptyset C_2$ (C_1 a C_2 jsou souhlásky)

- (a) **aš^wast^wan** — *já je dávám vám.*
- (b)
- aš'ant^wən** — *on ho dává nám*
  - saš^wt^wan** — *vy mě dáváte jemu*
  - š'əwənat^wan** — *oni nás dávají tobě*
- (c)
- oni vás dávají mně* — **š^wasənat^wan**
  - vy ho dáváte mně* — **asəš^wt^wan**
  - ty nás dáváš jemu* — **š'əwt^wan**
  - my tě dáváme jim* — **waš't^wən**
  - on je dává nám* — **aš'ant^wan**

Úloha č. 2.

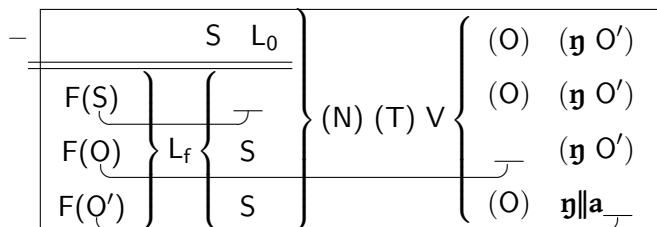
	1	mnoho
stav	xéxx<ex èe>-ka	xèex-ka
čin	xex<ex èe>-li	xex-li

- **l** → C | C __ (C ∈ {**b**, **f**, **ɫ**, **n**})
- **b** → **m** | __ C (C označuje libovolnou souhlásku)

- (a)
1. **achánnàaka** — G. *opírá se o něco*
  2. **achanni** — N. *opírá je o něco*
  3. **ahamatli** — R. *rozprašuje to, rozprašuje je*
  4. **ahámmatka** — M. *je rozprášené, jsou rozprášení*
  5. **apòotka** — S. *jsou vedle něčeho*
  6. **apotòoli** — D. *staví to vedle něčeho*
  7. **apóttòoka** — I. *je vedle něčeho*
  8. **atanayli** — Z. *balí to*
  9. **atánnayka** — K. *je zabalené*
  10. **atanni** — C. *balí je*
  11. **bàalka** — L. *(oni) leží*
  12. **balàali** — V. *pokládá to*
  13. **balli** — B. *pokládá je*
  14. **incháffaaka** — U. *má jedno*
  15. **kawaɫli** — A. *láme to vedví*
  16. **ɫiilka** — F. *je roztržené na několika místech, jsou roztržení*
  17. **ɫiipka** — H. *jsou převrácení vzhůru nohama*
  18. **ɫilaffi** — T. *trhá to vedví*
  19. **ɫipli** — E. *převrací je vzhůru nohama*
  20. **ɫippiika** — Q. *je převrácené vzhůru nohama*
  21. **ɫobaffi** — P. *dělá díru*
  22. **ɫómbafka** — W. *má díru*
  23. **ɫombi** — O. *dělá díry*
  24. **ɫòomka** — J. *má díry, mají díry*
  25. **sibapli** — Y. *sloupává pruh*
  26. **simbi** — X. *sloupává kůru*
- (b)
27. **bállàaka** — *leží (j. č.)*
  28. **inchafaali** — *dostává jedno*
  29. **kawwi** — *láme to na několika místech, láme je*
- (c)
30. *trhá to na několika místech* — **ɫilli**
  31. *je roztržené vedví* — **ɫillafka**
  32. *převrací to vzhůru nohama* — **ɫipili**
  33. *opírá to o něco* — **achanàali**
- (d) **ɫilli** — *trhá je.*

Úloha č. 3.

- Slovosled:

*

L ₀	L _f	
ke	kee	oznamovací hlavní věta
∅	xae	tázací věta; vedlejší věta

* S = podmět; V = sloveso; O = předmět; F = réma

* N = ||u (negace); T = si (budoucí čas)

– S ke kacuu?i ŋ X S se ptá, jestli X.

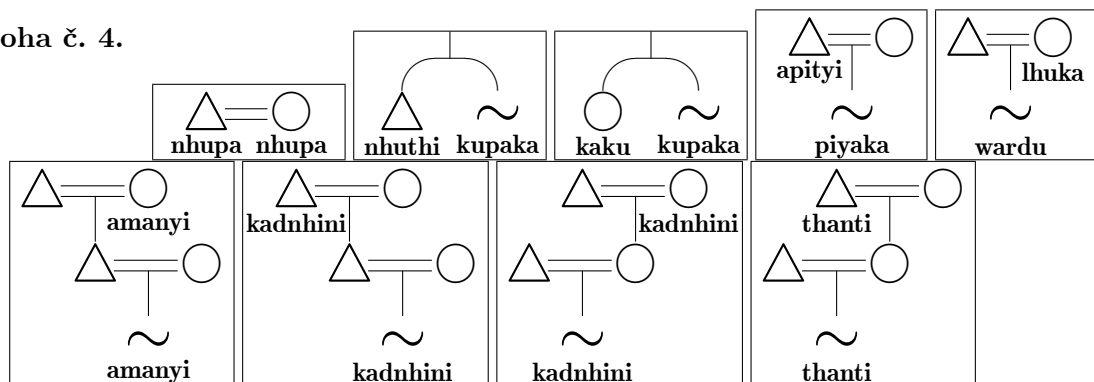
– majitel vlastněné

-

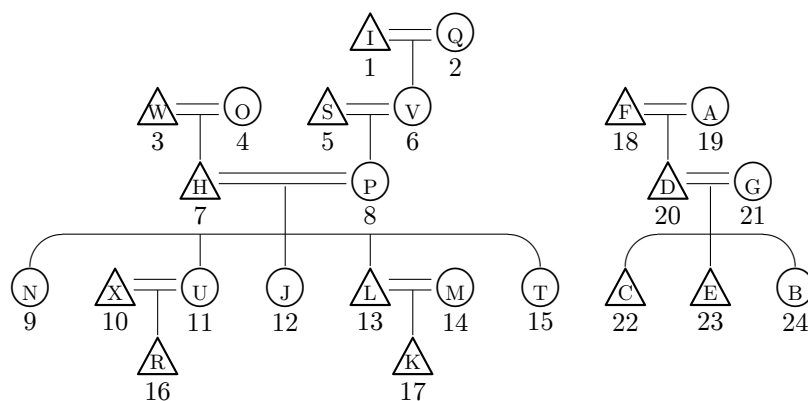
		na začátku otázky; po předložce ŋ	
1. os. jedn. č.	ŋ*	ŋ ŋ	* ŋ + ke → na
2. os. jedn. č.	a	g a	
1. os. mn. č.	i	g i	
2. os. mn. č.	u	g u	

- (a) 17. **na kacuu?i ŋ g|u xae ŋ !uu !?ai** — Ptám se, jestli jste to vy, koho můj děda volá.
 18. **na ||u si siisen ŋ g!ari** — Nebudu pracovat v Uppingtonu.
 19. **|eeki ke !aukea ŋ ŋ|ŋ †hun** — Žena se bojí mého psa.
 20. **ŋ kee si !?ai a** — Jsem to já, kdo tě zavolá.
 21. **cuu xae u ŋ|i** — Koho vidíte?
 22. **cuu xae ts'aa?a ŋ** — Kdo mě má rád?
- (b) 23. *Naše matka nebude volat tvého bratra.* — **i xan?ki ke ||u si !?ai a ||ãu**
 24. *Jsi to ty, koho se můj pes bojí.* — **a kee ŋ †hun !aukea ŋ|a**
 25. *Kde budete zpívat?* — **kija xae u si †qheeke ŋ|a**
 26. *Ptám se, jestli je to náš děda, o kom přemýšlíš.* — **na kacuu?i ŋ g|i !uu xae a †?ii ŋ|a**
 27. *Kdo bude zítra tancovat?* — **cuu xae si |qhōŋo ŋ !haeke**
 28. *Vidíte nás?* — **g|u ŋ|i i**

Úloha č. 4.

(a)

(b)

- (i) nhupa
- (ii) piyaka
- (iii) lhuka
- (iv) apityi
- (v) kupaka
- (vi) amanyi
- (vii) thanti
- (viii) wardu
- (ix) lhuka

Úloha č. 5.

čamština Phan Rangu:

(...)	D	(V L)	V	(C)
			V	

- obě slabiky
  - $\{*\mathbf{b}, *\mathbf{d}, *\mathbf{g}, *\mathbf{j}\} > \{\mathbf{p}, \mathbf{t}, \mathbf{k}, \mathbf{c}\}$
  - $\mathbf{NV} > \mathbf{Ni}$
  - $\mathbf{V}_i > \mathbf{V}$
- předposlední slabika
  - $*\mathcal{?}\mathbf{V} > \mathbf{V}$
  - $*\mathbf{IV} > \mathbf{li}$
  - $*\mathbf{bV(h)L} > \mathbf{pil}$
  - v ostatních případech $\mathbf{CV(V)} > \mathbf{Ca}$
  - $\mathbf{-h} > \emptyset$
- poslední slabika
  - $*\mathbf{s} > \mathbf{th}$
  - $\{*\mathbf{p}, *\mathbf{t}, *\mathbf{k}\} > \mathcal{?}$

tsat:

... h	... ay	... aN
$\emptyset^{55}$	$\mathbf{ai}^{\mathcal{?}42}$	$\mathbf{a:n}^{\mathcal{?}42}$
proto-čamština	... T	...({N, w, y})
+D	$\mathcal{?}^{42}$	11
-D	$\mathcal{?}^{24}$	33

- $\{*\mathbf{b}, *\mathbf{p}, *\mathbf{g}\} (\mathbf{V}) \{*\mathbf{l}, *\mathbf{r}\} > \{\mathbf{ph}, \mathbf{p}, \mathbf{kh}\}\mathbf{i}$
- v ostatních případech předposlední slabika odpadá
- poslední slabika
  - $\{*\mathbf{b}, *\mathbf{d}, *\mathbf{g}\}\text{-} > \{\mathbf{ph}, \mathbf{th}, \mathbf{kh}\}\text{-}$
  - $*\mathbf{r}\text{-} > \mathbf{z}\text{-}$
  - $\{*\mathbf{ow}, *\mathbf{ey}\} > \{\mathbf{ə}, \mathbf{ai}\}$

V je samohláska. C je souhláska. D je znělá souhláska (**b, d, j**). T je neznělá souhláska (**k, t, ?**). N je nosová souhláska (**m, n, ŋ**). $L \in \{\mathbf{l}, \mathbf{r}\}$.

(a) $*\mathbf{phia}^{11}$.

(b)

proto-čamština	čamština Phan Rangu	tsat	význam
*kulit	kali?	(1) li $\mathcal{?}^{24}$	kůže
*hitam	hatam	(2) ta:n $\mathcal{?}^{42}$	černý
*bubah	papàh	(3) pha ^{55}	ústa
*?ikat	(4) ika?	(5) ka $\mathcal{?}^{24}$	svázat
*dəpa	(6) tapa	(7) pa ^{11}	sáh
*matay	(8) mitay	(9) tai: $\mathcal{?}^{42}$	umřít
*dalam	(10) talàm	(11) la:n $\mathcal{?}^{42}$	vevnitř
*labuh	(12) lipùh	(13) phu ^{55}	spadnout
*bula:n	(14) pilàn	(15) phia:n ^{11}	měsíc
	pala	(16) pia ^{33}	zasadit
	tapùh	(17) phu ^{55}	vykoupit
	tatà	(18) tha ^{11}	hrud'